

4450/2818

Az Iskolai Filmintézet diafilm sorozata

207 sz.

AUSZTRÁLIA I

Földrajzi sorozat: 66

Készült: 1955. évben

1. Ausztrália déli földet jelent

Egyetlen lakott kontinens, mely teljes egészében az egyenlítőtől délre terül el, a déli szélesség 10-40 foka között és a keleti hosszúság 115-155 foka között. Hazánktól délkeletre fekszik.

2. Légi közlekedési térkép

Ausztráliát ma már nemcsak hajóval, hanem rendszeres repülőgépjáratokkal is felkereshetjük. A világ majdnem minden részével fejlett légi-járat köti össze.

3. Ausztrália területe: 7,7 millió km². A legkisebb kontinens!

4. A korallzátonyok keletkezése

Kelet-Ausztrália partjait a Nagy Barrier zátony kíséri, mely a hajózást nagyon gátolja. A korallzátonyok a korallállatok felhalmozódott mészvázából keletkeztek, melyeken idővel a kókuszpálmák is megtelepednek.

5. A Barrier egyik korallzátonya

Apálykor a víz fölé kerülnek a csodálatos színben ragyogó korallépitmények.

6. A szárazföldi pajzsok így oszlanak el a földgömbön

Ausztrália is egy régi pajzs. A Föld ókorában magas hegységek borították. A középkor idején a tenger nyomul előre, vízszintes rétegeket hagyva maga után.

7. Ausztrália déli partjainak jellemző formája

Vízszintesen rétegzett harmadkori mészkőréteg. A tenger abrúziós munkája meredeken alámosta.

8. A keleti partokat széles tengeri fűveny kíséri, ahol apálykor néha autók is közlekedhetnek.

9. Így repül a tengerbe az ausztráliai föld

A Nyugat-felföld a sivatagok hazája. Lefolyástalan terület, ahol sok apró sós tó keletkezett. A homokot éppen úgy fujja a szél, mint a szahara homokját.

10. Bozót Nyugat-Ausztráliában

melyet áscrub-/szkróbnek/ neveznek. Rendkívül sok apró növény-fajból van, de fő alkotó része az akácfélék és az aukaliptusz fal.

11. Az ország belső része nyílt terület

Valószínűleg egy ilyen terület őrzi titkát az eltűnt Leichardt expedíciónak. Az ivóvíz hiánya rendkívül megnehezítette a terület felkutatását.

12. Az Olga hegység Közép-Ausztráliában

A szél eróziós munkája nagyszerűen látható.

13. Az ausztráliai Nagy-Alföldet füves sztyep homok sivatag, gyérvízű folyók jellemzik.

14. Keleti hegyvidék:

A hegyvidék a karbon korban keletkezett. /szén!/ Később lepusztult, tenger alá süllyedt, a középkorban felemelkedett. Ezért a gránitot mészkő takarja. A táblás szerkezet, a vízválasztó gerincek jól láthatók.

15. Részlet az ausztráliai Kordillerákból

Az ősközvet lankás lejtői felett meredek lejtővel szakadnak le a kemény homokkőtáblák. Az eredeti fennsík felszíne még jól látható.

16. Kosciusko-csucs:

Ausztrália legmagasabb pontja /2234 m/. A lapos hegytetőt könnyen el lehet érni még lóháton is.

17. Fennmaradt tönkөн Queenslandban /Üvegház-hegy/

18. Reou.-fok Tasmániában

A jól látható bazalt oszlopokat kiméretlenül ostromolja a tenger hulláma. A vulkáni működés régen itt is aktív volt.

19. Szent Klára-tó Tasmániában

A fokozatos süllyedés nyomai jól megfigyelhetők. A felszíni formák és a növényzet az ausztráliai Keleti-Hegyvidékre emlékeztetnek.

20. Évi csapadékeloszlás Ausztrália területén

Éghajlata helyzetéből következik. A keleti Hegyvidék az egész Ausztrália éghajlatát, növényzetét, így gazdasági életét is befolyásolja. Keleti része esős. A trópusi monszun s a passzát-szél sok csapadékot szállít. /2000 mm/ Nyugat felé a csapadék egyre kevesbedik. Sztyep, sivatag alakult ki. Nyugaton csak a parti szegély kap téli esőt, melyet a monszun hoz. A kontinens

északi része trópusi, déli kisebbik fele szubtrópusi, délkeleti része már mérsékelt éghajlatu, mediterrán jellegű. /Olaszország/

21. Szomjuságtól elhullott birkanyáj

A Keleti Hegyvidéken átmenő légáramlat a kontinens belsejében már igen száraz. A folyók kiapadnak, kreekek keletkeznek. Néha igen nagy vámot szed az aszály a mezőgazdasági termékekben és az állatállományban.

22. Teafák

A szél iránya a teafák növésén is meglátszik.

23. A külső erők /nap, szél, víz stb./ munkája eróziója csodálatos felszíni formákat alakított ki Észak-Ausztráliában. A folyó medrében alig van víz, Környéke is kietlen, kopár.

24. Muray folyó

A kevés csapadék következménye a gyér folyóhálózat. Nagy területeken nem is alakult ki. Sós tavakban folyik össze a kevés víz. Jelentősebb folyója a Murray és a Darling. Víz tárolókat építettek rajta, melyből a szárazság beálltakor öntöznek. A kontinens belsejében csak időszakos folyók alakultak ki, melyeket creek-nek neveznek. A szaharai vadi másai.

25. Ausztrália növényzetének térképe

Nagyszzerűen láthatjuk, hogy a növényzet mennyire összefügg az éghajlattal.

26. Ausztrália őserdő részlet

Északon találjuk az egész kontinens leggazdagabb növényzetét. Az erdők fafélékben éppen olyan gazdagok, mint a szumatrai őserdők. A fakitermelés gépi erővel történik.

27. Eukaliptusz fa

A partoktól távolodva az erdő egyre ritkul. Itt már az erdő Ausztrália legjellegzetesebb fájából, eukaliptusból áll. 160 m magasságot is eléri. Törzsének kerülete pedig 20-30 méter. A Rion völgyébe a mocsarak kiszáritásáért telepítették. Miért?

28. Scrub /szkröb/

a nyugat- ausztráliai mérsékeltövi pusztákon. A sivatag jellemző bozótja. Törpe acácia-félékből és eukaliptuszokból áll.

29. Fűves, fás, bokros területek /szavannák/ is jellemzőek Ausztráliára, ahol hatalmas birkanyájak és szarvasmarha csordák legelnek.

30. Palack-fa /Baobab-fa/

Termesztett növényt és háziállatot nem adott Ausztrália földje.

31. Kenguru

Állatvilágában sok olyan állat maradt fent, mely a Föld régebbi korszakaiban más világrészeken is élt, de már kihalt. Különösen fejlődéstani szempontból érdekesek. Az erszényes állatok közül a kenguru a legismertebb, melynek számos fajtája él Ausztráliában. Értékes bundájukért nagymértékben vadásszák.

32. Kacsacsűrő emlős

Tojásokkal szaporodik, kicsinyeit emlőiből szoptatja. Vizpartokon él. A madárvilág és az emlősállatok közötti átmenetet nagyszerűen példázza.

33. Lantfarku madár

Ausztrália madárvilága is igen érdekes. A lantfarku madár a legszebb madarak egyike.

34. Emu

Fás, füves területeken él. A struccnál valamivel kisebb.

FELSŐOKTATÁSI JEGYZETELLÁTÓ VÁLLALAT BUDAPEST

Felelős vezető: Heitter Imre

8-2319/207/PE